

Plan sociale veiligheid

Januari 2023
Versie 4

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
• Wettelijk kader • Uitgangspunten INOS • Relatie tot ARBO-beleidsplan	
2. Visie op sociale veiligheid	6
• Visie • Kernwaarden • Doelen • Schoolregels en afspraken	
3. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's	7
• Monitoring van veiligheidsbeleving bij leerlingen, ouders en personeel • Beeld van veiligheidsrisico's en incidenten • Hoe wordt informatie benut voor ontwikkelen of bijstellen van beleid en praktijk • Externe vertrouwenspersoon	
4. Taken en verantwoordelijkheden	10
• Taken coördinator sociale veiligheid • Afspraken externe partners • Aanwezigheid regelingen (privacyreglement, klachtenregeling, meldingsregeling misstanden, protocol medisch handelen, meldcode)	
5. Positief pedagogisch klimaat	12
• Uitgangspunten voor positief pedagogisch klimaat zijn geformuleerd • Ondersteuning en afspraken met teamleden • Afstemming ouders	
6. Preventieve activiteiten en programma's op school	13
• Op schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau • Scholing en training van personeel	
7. Signalering en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten	14
• Wat doet school aan signalering en handelen	
8. Borging	15

1. Inleiding

Alle leerlingen hebben recht op een onbezorgde schooltijd, die in het teken staat van ontwikkelen, ontdekken en leren. Sociale veiligheid op school is een voorwaarde hiervoor.

INOS, stichting Katholiek onderwijs Breda, heeft om deze sociale veiligheid te waarborgen kaders gecreëerd en een traject opgesteld waarbinnen scholen hun sociaal veiligheidsbeleid op cyclische wijze kunnen vormgeven.

Wettelijk kader

Scholen krijgen door de wet 'Sociale veiligheid op school' (ook wel de 'anti-pestwet' genoemd) expliciet de taak om te zorgen voor een sociaal veilige school voor alle leerlingen, waarbij met nadruk gevraagd wordt om aandacht te besteden aan het voorkomen van pesten.

De wet 'sociale veiligheid op school' regelt drie concrete verplichtingen:

1. Het voeren van sociaal veiligheidsbeleid.
2. Het beleggen van de volgende taken bij een persoon:
 - coördineren van het beleid ten aanzien van het voorkomen van pesten
 - het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten
3. Het monitoren van de sociale veiligheid van leerlingen met een instrument dat een actueel en representatief beeld geeft. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

In dit schoolbeleidsplan worden alle wettelijke verplichtingen vertaald naar doelstellingen op schoolniveau. Het beschrijft op welke wijze de school haar sociaal veiligheidsbeleid vormgeeft, uitvoert, evalueert en bijstelt en welke rollen, taken en bevoegdheden hierbij van belang zijn. Het beleid wordt samen met de betrokkenen (leraren, leerlingen, medezeggenschapsraad) binnen de school gevormd en betreft een samenhangende set van maatregelen zowel gericht op preventie als op het afhandelen van incidenten, ingebed in het pedagogisch beleid van de school. Het beleid dient stevig verankerd te zijn in de dagelijkse praktijk van de school. Indien blijkt dat de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen vraagt om bijstelling van het beleid en de daaruit voortvloeiende activiteiten, dan onderneemt de school hiertoe actie.

Uitgangspunten INOS

INOS hanteert met betrekking tot de sociale veiligheid de volgende uitgangspunten:

- INOS wil aan leerlingen, medewerkers, ouders en alle andere bij de scholen betrokken personen een sociaal veilige omgeving bieden.
- INOS borgt de Sociale veiligheid door op de INOS scholen op het volgende toe te zien:
 - De school heeft schoolregels.
 - De school heeft een pestprotocol. Dit protocol wordt tweejaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
 - De schoolleider of degene die hij/zij daarvoor aanwijst is de coördinator van het sociaal veiligheidsbeleid.
 - De coördinator sociale veiligheid is aanspreekpunt in het kader van het voorkomen van pesten.
 - De school meet jaarlijks de sociale veiligheid en het sociale welbevinden van de leerlingen, evalueert de resultaten van deze meting en stelt een plan van aanpak op.
 - INOS biedt scholen kaders in de vorm van protocollen op stichtingsniveau. Deze vastgestelde protocollen zijn terug te vinden op de website van INOS. De school heeft binnen deze kaders de ruimte om protocollen te specificeren naar haar eigen situatie en doelstellingen, echter altijd in lijn met de protocollen op INOS niveau.
 - INOS inventariseert jaarlijks de incidenten met betrekking tot sociale veiligheid om, in het kader van het bestuurlijk toezicht, inzicht te hebben in frequentie en aard van incidenten en hier zo nodig op te kunnen acteren.

Beleidsplan sociale veiligheid in relatie tot het ARBO-beleidsplan

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het beleidsplan sociale veiligheid en het ARBO-beleidsplan. Het beleidsplan sociale veiligheid onderscheidt zich doordat hierin alleen aandacht is voor de sociale kant van veiligheid (met uitzondering van agressie en seksuele intimidatie). Fysieke veiligheid wordt losgekoppeld van sociale veiligheid, zoals dat ook gebeurt bij ARBO-beleid. Vanzelfsprekend dient er afstemming plaats te vinden omtrent raakvlakken tussen fysieke en sociale veiligheid.

2. Visie op sociale veiligheid

Kbs Helder Camara neemt verantwoordelijkheid voor het veiligheidsbeleid. Dit gebeurt door het actief monitoren van leerlingen, ouders en personeel op school, zie ook volgende paragraaf.

Het bieden van vertrouwenspersonen en een anti-pestcoördinator. En het gebruiken van protocollen.

Missie van de school: Samen leren groeien!

Op Kbs Helder Camara leren en werken leerlingen en medewerkers vanuit een veilig pedagogisch klimaat samen. Leerlingen ontdekken en ontplooien hun talenten op eigentijdse manier. Om de optimale omgeving te creëren vinden wij verbinding, veerkracht, gezien worden en erbij horen belangrijk.

Vanuit samen zijn en onderdeel van een groep en gemeenschap, ontwikkelen leerlingen hun identiteit en leren ze om als gelukkige burgers verantwoordelijkheden te dragen.

We willen het beste uit alle leerlingen en medewerkers halen. We geven daarom goed onderwijs, hebben hoge verwachtingen van leerkrachten en leerlingen en stellen hoge ambities, zowel op leergebied als sociaal emotioneel. Leerlingen leren om doelen te stellen. Hiermee bereiden we hen voor om in de toekomst vol vertrouwen keuzes te maken, passend bij hun ontwikkeling.

We vinden het belangrijk dat onze school, ouders en andere partners met elkaar samenwerken. Samen zijn we verantwoordelijk voor de ontwikkeling van iedere leerling. We vinden dat onze leerlingen zich moeten herkennen in de samenleving waarin ze opgroeien.

Visie van de school op sociale veiligheid

Kbs Helder Camara is een Kanjerschool waarmee we een veilige school zijn. Een school waar wij het zeer belangrijk vinden dat er voortdurend aandacht gegeven wordt aan het realiseren van een veilig schoolklimaat en aan het voorkomen, herkennen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag. Het pedagogische klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en medewerkers op school. Op Kbs Helder Camara zien we het welbevinden van leerlingen als basisvoorwaarde om te leren en om zich te ontwikkelen. Dit heeft onze aandacht.

- Het onderhouden van onze Kanjer certificering
- Het structureel aanleren van gewenst gedrag
- Vaststellen van afspraken en regels

- Een transparant beleid voeren ten aanzien van ongewenst gedrag
- Taken en verantwoordelijkheden duidelijk te omschrijven.

De omgang met elkaar

Binnen de groep waarin de leerlingen op school verblijven, leren ze omgaan met elkaar. Zo is er aandacht voor een jarige, besteden we aandacht aan leerlingen die wat langer ziek zijn en aan bijzondere gebeurtenissen in het gezin. Het is ook juist in de groep waar lief en leed met elkaar gedeeld kunnen worden. De leerkracht begeleidt het ontwikkelingsproces. Begin van ieder schooljaar wordt aandacht besteed aan de 'gouden weken' met als leidraad het boek 'De gouden weken 2.0'. We gebruiken in alle groepen de Kanjermethode.

Samen vormen de groepen de schoolgemeenschap. Net als elders zijn ook hier 'spelregels' nodig om het samenleven en samenwerken goed te laten verlopen. Er wordt daarbij uitgegaan van respect voor elkaar, voor andermans eigendommen en van de zorg voor het milieu. Hiervoor hebben we school- en Kanjerregels opgesteld.

Algemene schoolregels:

- we gebruiken materialen/ruimtes waarvoor ze bestemd zijn;
- een schoon speelplein is fijn;
- we spelen veilig en gezellig
- mobiel uit in de school

De Kanjerregels:

- we vertrouwen elkaar;
- we helpen elkaar;
- niemand speelt de baas;
- niemand lacht uit;
- niemand doet zielig.

Aan deze regels wordt in de groep aandacht geschonken.

We bespreken met de leerlingen hun gedrag ten opzichte van elkaar. Hierdoor leren ze naar hun eigen gedrag en het effect hiervan te kijken. Indien nodig vragen we hierbij assistentie van de directie, de coördinator sociale veiligheid, intern begeleider of we verwijzen naar de Atlas Klas of Blij-met-mij training.

We houden ten alle tijden goed contact met ouders. Dat gebeurt in ieder geval wanneer het gedrag van het kind als storend, of als bedreigend voor zijn eigen ontwikkeling en/of die van anderen wordt ervaren (zie ook ons protocol schorsen en verwijderen). We nemen ook contact op als er sprake is van vernieling, diefstal, weglopen van school, ernstige ruzie e.d.

3. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's

Vensters PO

Kbs Helder Camara maakt gebruik van 'Vensters PO'.

Vensters PO is een project waarbij cijfermatige informatie over scholen voor primair onderwijs verzameld wordt in één systeem en vervolgens op een eenduidige en toegankelijke manier gepresenteerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om gegevens op het gebied van onderwijsopbrengsten, leerlingenpopulatie, financiën en personeel. De sociale veiligheidsbeleving wordt getoetst door middel van vragenlijst voor leerkrachten, leerlingen en ouders.

De doelstelling van Vensters PO is om samen met schoolbesturen en scholen te komen tot een instrument waarmee zij: de eigen organisatie professioneler kunnen besturen en opbrengstgerichter kunnen werken. Aan belanghebbenden leggen we verantwoording af en stellen informatie beschikbaar aan ouders, onder andere met het oog op schoolkeuze.

Resultaten worden gepresenteerd op; www.scholenopdekaart.nl

KanVas

Daarnaast wordt sinds september 2016 gebruik gemaakt van Kanvas.

Een belangrijk product dat het kenniscentrum van de Kanjertraining heeft ontwikkeld is het digitale Kanjer Volg- en Adviesstelsel (KanVAS). Dit stelsel bestaat onder andere uit een sociogram, een leerlingenvragenlijst, een docentvragenlijst, een sociale veiligheidslijst en een breed scala aan pedagogische adviezen.

De leerlingvragenlijst van het KanVAS is positief beoordeeld door de COTAN. Leerlingen van groep 5 t/m 8 vullen de sociale veiligheidslijst in en leerkrachten vullen twee keer per jaar de vragenlijsten in, de daaruit voorkomende adviezen worden besproken tijdens groeps gesprekken met intern begeleiders en zonodig worden handelingsplannen opgesteld.

Het sociogram wordt twee keer per schooljaar afgenomen.

Kbs Helder Camara heeft twee vertrouwenspersonen en een anti-pest coördinator. Zij zorgen waar nodig voor extra veiligheid en een opvang bij problematiek.

Brigitte Masseurs, vertrouwenspersoon

Simone Franken, vertrouwenspersoon, coördinator sociale veiligheid en anti-pest coördinator.

Externe vertrouwenspersoon

Voor alle scholen binnen INOS is een extern vertrouwenspersoon beschikbaar voor ouders vanuit de organisatie www.vertrouwenswerk.nl. Deze externe vertrouwenspersoon kan door ouders ingeschakeld worden wanneer er op school bijvoorbeeld sprake is van ernstige klachten, een vorm van machtsmisbruik, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld en/of pesten wat niet door de coördinator sociale veiligheid of de interne vertrouwenspersonen kan worden opgepakt en/of opgelost.

Leerlingen en/of ouders kunnen doorverwezen worden naar deze externe vertrouwenspersoon, maar u kan ook rechtsreeks zelf contact opnemen. De externe vertrouwenspersoon heeft geheimhoudingsplicht. Dat betekent dat er alleen met uw toestemming aan anderen informatie gegeven mag worden.

De externe vertrouwenspersoon voor INOS is:

Mevr. Jacqueline Klerkx

Tel: 06 22 34 81 29

jacquelineklerkx@vertrouwenswerk.nl

4. Taken en verantwoordelijkheden

Taken coördinator sociale veiligheid;

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid (tweejaarlijks aanpassen)
- Vraagbaak en luisterend oor voor collega's (bereikbaarheid/werkwijze)
- Indien gewenst opvang van en advies aan leerling en ouders
- Adviseren bij keuze, aanpak en implementatie van nieuwe materialen of methodieken
- Adviseren n.a.v. monitoring
- Ontwikkelingen bijhouden
- Doorverwijzen naar interne groepsanalyst

Afspraken met externe partners

- Vanuit het CJG, het Centrum voor Jeugd en Gezin, is er een vaste contactpersoon aan school verbonden.
- Consultatie vanuit Centraal Ondersteuningsteam van het RSVBreda cluster NON
- Er vindt regelmatig een screening plaats vanuit de GGD, indien nodig wordt GGD ingeschakeld.
- Bij problemen of vragen vanuit de thuissituatie van de leerlingen wordt gebruik gemaakt van de kennis en mogelijk inzet van het CJG. Bij ernstige gedragsproblematiek kan er via INOS, een gedragsdeskundige worden ingeschakeld voor observatie, advies en groepsinterventies. (Maya Papic)

Aanwezigheid regelingen (privacyreglement, klachtenregeling, meldingsregeling misstanden, protocol medisch handelen, meldcode)

Op school zijn de volgende regelingen/protocollen te vinden evenals bij <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/teteringen/6191/kbs-helder-camara>

- Kanjerprotocol, inclusief ongewenst of grensoverschrijdend gedrag (algemeen).
- Protocol sociale media (school specifiek)
- Pestprotocol (school specifiek)
- Meldcode bij kindermishandeling en huiselijk geweld. (algemeen)

De overige protocollen zijn te vinden op de website van INOS

- Gedragscode (personeel)
- Schorsen en verwijderen
- Medisch handelen
- Privacy reglement
- Klachtenregeling

5. Positief pedagogisch handelen, pedagogisch klimaat

Wij als school hechten veel waarde aan een positieve sfeer. Goed contact tussen ouders, leerkrachten en kinderen is van groot belang. Daar hoort uiteraard een goede methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen bij. De school heeft daarom gekozen voor de Kanjermethode! In combinatie met ons 'goed gedrag protocol' vormt dit de basis voor een goede omgang tussen leerlingen, leerkrachten en ouders.

- Pesten wordt voorkomen door uitdagend en passend onderwijs en een veilige en zorgzame leeromgeving (*schoolniveau*).
- Pesten wordt voorkomen door pedagogisch vakmanschap; klassenmanagement (*klasniveau*).
- Pesten wordt voorkomen door individuele aandacht voor basisbehoeften van leerlingen (relatie, competentie en autonomie); speciale aandacht voor potentiële pesters/slachtoffers (*individueel niveau*).
- School communiceert met betreffende ouders over voorvallen
- Periodieke meting (en analyse) van subjectieve veiligheidsbeleving.
- Schoolleiding neemt op basis van de analyse maatregelen.

Uitgangspunten voor positief pedagogisch handelen

Onze school is een Kanjerschool. Dat houdt in dat wij de leerlingen vanaf groep 1 trainen in vertrouwen hebben en vertrouwen krijgen. We bespreken en oefenen met gedrag. We gebruiken hierbij de gekleurde petten Deze zijn van toepassing op kinderen, maar net zo goed op ons als volwassenen. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen is het van belang dat wij (ouders en team) het goede voorbeeld geven.

In alle groepen worden Kanjerlessen gegeven, volgens een vooraf vastgesteld schema. De woorden 'weerbaarheid' en 'vertrouwen' staan centraal: hoe kom je op een goede manier voor jezelf op, hoe geef je als een Kanjer ruimte aan een ander. En wat doe je, als iemand jou geen ruimte geeft?

Daarnaast is Kanjertaal de taal waarin leerkrachten en leerlingen elkaar complimenteren en incidenten bespreken. De posters en petten in de klas ondersteunen hierbij.

Ondersteuning en afspraken met teamleden

Alle teamleden zijn geschoold in Kanjer en worden structureel bijgeschoold. In elke groep is een Kanjermap aanwezig. Hierin staan de gemaakte afspraken, een jaarplanning, handleiding en overige relevante informatie.

Indien nodig kan de interne groepsanalist een analyse maken van de groep waarna eventueel interventies ingezet kunnen worden om de groepsdynamiek te verbeteren.

Afstemming met ouders

In de schoolgids wordt uitgelegd dat de school een Kanjerschool is. Om het jaar wordt er een kijkles georganiseerd voor ouders.

In alle klassen is duidelijk te zien dat er geleerd en geleefd wordt aan de hand van de Kanjerregels.

Atlasklas

Op onze school geloven we in de kracht van samen leren en groeien. Op elke school zijn er leerlingen die anders leren, die moeite hebben met concentreren of die het juist spannend vinden om sociale contacten aan te gaan. We hebben op Kbs Helder Camara de visie dat alle leerlingen een plek hebben waar ze zich thuis voelen en lekker in hun vel zitten. Daarom hebben we de Atlasklas opgericht voor leerlingen in groep 5 t/m 8 die een extra aanbod kunnen gebruiken op het gebied van veerkracht en welbevinden, hun zelfvertrouwen mogen vergroten en/of ondersteuning kunnen gebruiken op het gebied van omgaan met anderen. Daarnaast helpen we leerlingen met de ontwikkeling van de executieve functies. Op deze manier leren leerlingen van het gedrag van de ander en ze bekrachtigen elkaar. Op deze manier wordt er gewerkt aan o.a. concentratie, samenwerken en communicatieve vaardigheden. Leerlingen versterken elkaar en komen samen tot ontwikkeling.

Blij-met-mij training

Wanneer een kind een steuntje in de rug kan gebruiken bieden wij de training aan. We werken vanuit de talenten van kinderen en stimuleren hun eigen kracht, van binnenuit. Daardoor worden kinderen veerkrachtiger en ontwikkelen ze een gezond zelfbeeld met een fijne dosis zelfvertrouwen. Ouders hebben hierin een hele belangrijke rol. Deze training wordt gegeven in periodes van 10 weken. Ouders en leerkrachten krijgen praktische handvatten aan om achter het gedrag van je kind of jongeren te kijken, de relatie te verstevigen en hen te ondersteunen in hun proces van opgroeien.

6. Preventieve activiteiten en programma's op school

Op schoolniveau:

- Kanjerscholing aan nieuwe leerkrachten en medewerkers tussenschoolse opvang
- Studiedagen/trainingen
- Informatieavonden, Kanjer kijkles.
- Atlas klas
- Blij met mij cursus

Op groepsniveau:

- Kanjer
- Gouden weken 2.0
- Zilveren weken
- Mediamasters
- Taakspel (enkele groepen, waar nodig)
- Week van de lentekriebels
- Interne groepsanalyse (waar nodig)
- Seks enzo, Blink thema natuur groep 7
- Liefdesplein groep 8

Op individueel niveau:

- Individuele gesprekken
- Talentgesprekken
- Kids Skills'
- Scheidingscoach
- Nac playing for succes
- Atlasklas
- Blij-met-mij training

7. Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten

Alle teamleden zijn op de hoogte van de inhoud van het veiligheidsplan van Kbs Helder Camara. De groepsleerkrachten vullen 2 x per jaar het sociogram in en de vragenlijst binnen Kanvas. De leerlingen vullen vanaf groep 5 een leerlingenvragenlijst in. De gegevens hieruit worden geanalyseerd en geëvalueerd door de groepsleerkrachten en intern begeleider. Waar nodig worden verbeteractiviteiten geformuleerd.

Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de betreffende IB-er. Deze schakelt eventueel de coördinator sociale veiligheid in.

Leerkrachten houden groepsgesprekken en eventueel individuele gesprekken. In ParnasSys worden de incidenten geregistreerd en er wordt een verslag gemaakt van alle gevoerde gesprekken. Ouders van betrokken kinderen worden geïnformeerd over de genomen en verder te nemen stappen.

Indien het pestgedrag niet stopt, volgt er een tweede gesprek met de pester(s). Hierbij worden ook de ouders van het betreffende kind uitgenodigd. Er worden afspraken gemaakt en er kan begeleiding worden ingezet om tot gedragsverandering te komen. In ParnasSys wordt weer verslag gedaan van het gevoerde gesprek.

In extreme gevallen waarin het pestgedrag niet stopt, ondanks de genomen maatregelen en gevoerde gesprekken, kan een kind een time out krijgen en eventueel tijdelijk geschorst worden. Tevens kan (externe) hulpverlening worden ingeschakeld om wel tot gedragsverandering te komen.

De directie kan ook gesprekken voeren met de ouders van de betrokken kinderen als hier behoefte aan is. Uiteraard gaat er ook alle aandacht uit naar de gepeste leerling(en), zie hiervoor het pestprotocol.

8. Borging

Wat	Doel	Wie	Wanneer
Veiligheidsplan en anti-pestprotocol met het team bespreken.	Alle leerkrachten kennen de inhoud van het veiligheidsplan en het anti-pestprotocol en weten wat de afspraken zijn.	Coördinator sociale veiligheid	Na de aanpassingen.
Incidentenregistratie met het team bespreken	Alle leerkrachten kennen de werkwijze van de incidentenregistratie en weten wat de afspraken zijn.	Coördinator sociale veiligheid	november 2022
Schooljaar wordt gestart met de Gouden Weken	Er wordt in de klassen extra aandacht besteed aan een positieve groepsvorming. Groepsregels worden besproken/opgesteld.	Leerkrachten Kinderen Ouders	Eerste weken van het schooljaar
Vorgevallen incidenten bespreken met directie	De coördinator sociale veiligheid brengt samen met de directie de incidenten in kaart. Wat voor incidenten zijn er? Wat valt op? Wat kunnen we verbeteren?	Coördinator sociale veiligheid Intern begeleiders	Twee keer per jaar

		Directie	
Invullen sociale veiligheidslijst	De vragenlijsten worden afgenomen in groep 5 t/m 8 en door de leerkrachten	Groepsleerkrachten Kinderen bovenbouw	November en mei
Uitkomsten sociale veiligheidslijst	De uitkomsten van de vragenlijsten worden besproken de IB-er tijdens de groepsbespreking. De leerkrachten analyseren de uitslag. Opvallende uitkomsten worden besproken. Indien nodig plan van aanpak maken.	IB-er Groepsleerkrachten	november en mei
Tevredenheids- onderzoek	De sociale veiligheid meten bij leerlingen, ouders en personeel.	Directie	
Evalueren veiligheidsplan	Het veiligheidsplan wordt bekeken en waar nodig aangepast.	Coördinator sociale veiligheid	Eind schooljaar 2024